

กลยุทธ์การสื่อสาร

เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2538-2552

นายจ่าเรณู ยุติธรรมสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-426-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE COMMUNICATION STRATEGIES IN
MAHASARAKHAM PROVINCE'S DEVELOPMENT STRATEGIC PLAN 1995-2009

Mr. Chamroen Yutithamsakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-426-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2538-2552

โดย นายจ่าเริ่ย ยุติธรรมสกุล
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
..... คณะกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นันทawan สุชาടุ)

.....
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ)

.....
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

จำเริญ บุติธรรมสกุล : กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนา

จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2538-2552 (THE COMMUNICATION STRATEGIES IN

MAHASARAKHAM PROVINCE'S DEVELOPMENT STRATEGIC PLAN 1995-2009)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกายะ, 106 หน้า 1. ISBN 974-631-426-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2538-2552 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ จากข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า การเลือกยุทธ์การสื่อสารในระยะ 15 ปี โดยใช้กลุ่มเป้าหมายที่จะรับสารเป็นตัวกำหนด สามารถจำแนกออกเป็นรายสาขา ได้ดังนี้ 1) สาขาวิชากรรมและศิลปศาสตร์ ใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยเดิมจากนั้นลงล่าง โดยมีการสร้างสารเพื่อการอุปถัมภ์ กลยุทธ์การสื่อสารแบบกระบวนการกลุ่ม กลยุทธ์การสื่อสารที่ชุมชนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและเนื้อหาเอง และกลยุทธ์แบบการรณรงค์ที่เริ่มจากภายใน 2) สาขาวิชาศึกษา ใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบโน้มน้าวใจ กลยุทธ์รูปแบบการโฆษณาชวนเชื่อ กลยุทธ์รูปแบบช่าวสารสาธารณะ และกลยุทธ์แบบการแลกเปลี่ยนช่าวสารซึ่งกันและกัน และการสื่อสารแบบติดต่อถึงตัวโดยตรง 3) สาขาวิชาอุสาหกรรม ใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบติดต่อถึงตัวโดยตรง การประชุมสัมมนา กลยุทธ์รูปแบบช่าวสารสาธารณะ และกลยุทธ์แบบดึงเดิม โดยการรณรงค์ด้วยการแจ้งช่าวสารและให้ข้อมูล 4) สาขาวิชาท่องเที่ยว ใช้กลยุทธ์การสื่อสารรูปแบบช่าวสารสาธารณะ กลยุทธ์รูปแบบการโฆษณาชวนเชื่อ และกลยุทธ์แบบโน้มน้าวใจ

C650413 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : COMMUNICATION STRATEGIES / PROVINCE'S DEVELOPMENT
STRATEGIC PLAN

CHAMROEN YUTUTHAMSAKUL : THE COMMUNICATION STRATEGIES IN MAHASARAKHAM
PROVINCE'S DEVELOPMENT STRATEGIC PLAN 1995-2009. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. SIRICHAI SIRIKAYA, Ph.D. 106 pp. ISBN. 974-631-426-2

The purpose of this study is an attempt to search for the communication strategies in mahasarakham province's development strategic plan 1995-2009. Qualitative research methods were employ.

The results are : 1) The agricultural and livestock sector shold use top-down communication, persuasive communication and processing strategies. 2) The educational sector should employ persuasive communication, the press and the public information strategies. 3) The industrial sector should use direct persuasive communication, processing, the public information and the content distribution strategies. 4) The tourist sector should use the content distribution and persuasive communication strategies.

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

ลายมือชื่อนि�สิต.....

QY.

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

mu m.

ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

—

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีซึ่ง
ของ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ อารยที่ปรึกษา และคณะกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ ชั้นประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. นันทวน สุชาต และ^{ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ที่ปรึกษาให้ค่าปรึกษาและให้ข้อแนะนำต่าง ๆ} อันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ^{ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณ}
พระคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ต้องขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาทุกรتبชั้นและผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน
ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาและให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการให้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก
ซึ่งบางท่านได้มอบข้อมูลเอกสารและสถิติต่าง ๆ ให้เพื่อประกอบการศึกษา อันเป็น^{ประโยชน์มากในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และต้องขอบคุณ คุณพิชัยรัตน์ จันกราสา}
ที่ได้จัดพิมพ์และพิสูจน์อักษรให้ทั้งเล่มด้วยความเหนื่อยหน่าย

ท้ายที่สุด ต้องขอบคุณ คุณจันทร์ ยุติธรรมสกุล และลูกทึ้งสอง ที่เคย
ช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนการสอบเข้าจนสำเร็จการศึกษา

จำเริญ ยุติธรรมสกุล

18 เมษายน 2538

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
ความสำคัญของปัญหา	3
ปัญหาที่ต้องการศึกษา	4
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
ข้อสันนิษฐานการวิจัย	5
นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ..	10
ทฤษฎีสื่อสารมวลชน erwàด้วยความรับผิดชอบทางสังคม ..	12
ทฤษฎีสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา	14
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเข้ามามีบทบาทในการพัฒนา-	
ประเทศไทย	15
แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์การใช้สื่อมวลชน	16
แนวคิดเกี่ยวกับกรรพยายามการสื่อสารและสิทธิการใช้	25

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	27
แหล่งข้อมูล	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
การนำเสนอข้อมูล	37
บทที่ 4 กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	38
ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	38
ขั้นตอนและองค์กรการจัดทำ	42
การประเมินสภาพแวดล้อมของจังหวัด	43
การประเมินสถานภาพองค์กรของจังหวัด	47
การกำหนดภารกิจหลัก วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และเป้าหมาย	47
กลยุทธ์การสื่อสาร	49
สาขาวิชาการเกษตรกรรม	49
สาขาวิชาศึกษา	65
สาขาวิชาชุมชนการ	76
สาขาวิชาท่องเที่ยว	90
บทที่ 5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	103
สรุปผลการศึกษาวิจัย	103
ความเห็นและข้อเสนอแนะ	105
ข้อจำกัดในการวิจัย	106
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	106
บรรณานุกรม	107
ประวัติผู้เขียน	111